

2024/2286

10.10.2024

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2024/2286

z dnia 11 kwietnia 2024 r.

zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Środowiska za rok budżetowy 2022

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Środowiska za rok budżetowy 2022,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0130/2024),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽¹⁾ ostateczny budżet Europejskiej Agencji Środowiska na rok budżetowy 2022 wyniósł 88 173 021 EUR, co stanowi wzrost o 35,93 % w porównaniu z 2021 r.; mając na uwadze, że budżet Agencji pochodzi z budżetu Unii i wkładu EFTA (63,32 %) oraz ze składek wnoszonych na podstawie specjalnych umów (36,67 %);
- B. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy 2022 („sprawozdanie Trybunału”) Trybunał Obrachunkowy („Trybunał”) stwierdza, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji jest wiarygodne oraz że transakcje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;
- C. mając na uwadze, że nie zgłoszono żadnych problemów wymagających działań naprawczych w odniesieniu do zamówień publicznych Agencji w 2022 r. oraz nie są realizowane ani nie oczekują na realizację żadne działania naprawcze, które wynikałyby z kontroli i ocen dotyczących lat poprzednich;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. z uznaniem odnotowuje, że monitorowanie budżetu w roku budżetowym 2022 pozwoliło osiągnąć wskaźnik wykonania środków na zobowiązania w omawianym roku w wysokości 100 %, podobnie jak w 2021 r.; zwraca uwagę, że wskaźnik wykonania środków na płatności na omawiany rok wyniósł 86,66 %, co oznacza wzrost o 1,75 % w porównaniu z rokiem 2021;
2. zauważa, że w swoim sprawozdaniu z 2021 r. Trybunał stwierdził, iż zastosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji w celu zmiany umowy ramowej poprzez podwojenie pierwotnego budżetu do kwoty 1 mln EUR było nieprawidłowe, a w rezultacie wszystkie późniejsze płatności dokonane w związku z tą procedurą są nieprawidłowe; zauważa ponadto, że umowa wygasła w grudniu 2022 r., a powiązane płatności w 2022 r. wyniosły 470 660 EUR; zauważa, że ta uwaga Trybunału ma już teraz status zamkniętej;

Wyniki

3. zauważa, że ramy wykonania Agencji opierają się na pięciu celach w zakresie wyników monitorowanych dzięki 17 wieloletnim kluczowym wskaźnikom skuteczności działania, które obejmują m.in. wskaźnik obsadzenia stanowisk, wykonanie budżetu i realizację rocznego programu prac; zauważa, że zrealizowano 95 % rocznego programu prac w odniesieniu do kluczowych sprawozdań i ocen, a 96 % w odniesieniu do zaktualizowanych wskaźników podstawowych, przy czym w obu przypadkach przekroczono poziom docelowy wynoszący 90 %; zwraca uwagę na wskaźniki, które jeszcze nie zostały osiągnięte lub których realizacja jest opóźniona;

⁽¹⁾ Dz.U. C 38 z 31.1.2023, s. 6.

4. wyraża zadowolenie, że w 2022 r. Agencja nadal odgrywała kluczową rolę w opracowywaniu działań wspierających środowisko, zgodnie z celami Europejskiego Zielonego Ładu i ósmego programu działań w zakresie środowiska (8. EAP), a także z ogólnymi ambicjami i globalnymi zobowiązaniami Europy; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Agencja kontynuowała realizację uzgodnionych działań i zadań oraz podjęła nowe działania i zadania wspierające transformację ekologiczną i wdrażanie Europejskiego prawa o klimacie, powiązane również ze strategią UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu; zauważa ponadto, że był to drugi rok wdrażania strategii Agencji i Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Eionet) na lata 2021–2030, której celem jest zapewnienie unijnym decydom politycznym i społeczeństwu najlepszej dostępnej wiedzy, aby osiągnąć cele w zakresie środowiska i zrównoważonego rozwoju;
5. zauważa, że w 2022 r. w związku z falami upałów, suszami i pożarami lasów dotyczącymi dużą część Europy, a także ze względu na to, że kontynent doświadczył najgorętszego lata w historii, Agencja została wymieniona w 27 000 artykułach internetowych, a media w całej Europie przeprowadziły wywiady z kilkoma pracownikami, co świadczy o dużym zainteresowaniu mediów; podczas tych wywiadów nacisk położono na przyczyny i skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych;
6. przypomina, że w 2022 r. Agencja podjęła nowe zadania wspierające transformację ekologiczną i wdrażanie Europejskiego prawa o klimacie, takie jak uruchomienie europejskiego naukowego komitetu doradczego ds. zmiany klimatu, łącząc jednocześnie działania ze strategią UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, co zwiększa rolę Agencji w realizacji europejskich celów klimatycznych; docenia wsparcie Agencji dla członków parlamentarnej Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) polegające na udostępnieniu aktualnych danych i informacji naukowych;
7. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie w 2022 r. nowego Europejskiego Centrum Tematycznego ds. Różnorodności Biologicznej i Ekosystemów na lata 2023–2026;

Wydajność i zyski

8. przypomina, że zgodnie z podejściem przyjętym w ostatnich latach w 2022 r. Agencja nadal dążyła do przyrostu wydajności dzięki dzieleniu się usługami z Komisją, innymi agencjami Unii i siecią agencji UE (EUAN) wspólnym biurem wsparcia w Brukseli; zauważa, że zgodnie z tą praktyką Agencja udzielała zamówienia wspólnie ze służbami Komisji i EUAN; albo poprzez zawieranie umów ramowych i kierowanie takimi umowami, wykorzystywanymi również przez Komisję i inne agencje Unii, albo korzystając z umów ramowych zawieranych przez inne podmioty;
9. zwraca uwagę, że Agencja korzysta również z różnych usług Komisji (np. jeśli chodzi o płace i bezpieczeństwo informatyczne) i jej systemów (np. ABAC, Sysper, Ares, e-Prior) i odnotowuje przyrost wydajności związany ze zwiększonym wykorzystaniem narzędzi elektronicznych do wspierania procesów administracyjnych (w zakresie zamówień, finansów i zasobów ludzkich); zauważa również, że w odpowiedzi na ograniczenia związane z pandemią COVID-19 Agencja prowadziła rekrutację przez internet, czemu służyło wdrożenie platformy rekrutacyjnej (Systal), która umożliwiła Agencji zakończenie dużej liczby procedur rekrutacyjnych w 2021 r. i 2022 r., dzięki czemu wskaźnik wakatów pod koniec roku był niski;
10. zauważa ponadto, że Agencja nadal przestawiała się na pracę zadaniową, co przyczyniło się do zwiększenia wydajności w zakresie dynamicznego i elastycznego korzystania z odnowionej przestrzeni biurowej; rozszerzono także możliwości telepracy dla pracowników Agencji; zauważa również z satysfakcją, że Agencja korzysta wyłącznie z telefonów komórkowych, co z kolei przyniosło znaczne oszczędności, jeśli chodzi o koszty połączeń telefonicznych;
11. przypomina, jak ważna jest poprawa cyfryzacji w Agencji pod względem wewnętrznego funkcjonowania i zarządzania, ale także w celu przyspieszenia cyfryzacji procedur; podkreśla, że Agencja musi nadal aktywnie działać w tym zakresie, aby uniknąć przepaści cyfrowej między agencjami Unii; zwraca jednak uwagę na konieczność przyjęcia wszystkich niezbędnych środków bezpieczeństwa, aby uniknąć ryzyka dla bezpieczeństwa przetwarzanych informacji w sieci; podkreśla potrzebę zintensyfikowania działań przeciwko atakom cybernetycznym lub próbom infiltracji, zwłaszcza tym pochodzącym z Rosji lub Chin;
12. zwraca się do Agencji, aby nie ustawała w zacieśnianiu współpracy z innymi agencjami Unii i organizacjami międzynarodowymi oraz wspierała dialog z zainteresowanymi stronami i obywatelami;

Polityka kadrowa

13. zauważa, że na dzień 31 grudnia 2022 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 97,33 % – w Agencji pracowało trzech stałych urzędników i 143 pracowników na czas określony, podczas gdy w budżecie Unii zatwierdzono 150 stanowisk (w porównaniu z 140 zatwierdzonymi stanowiskami w 2021 r.); zauważa ponadto, że w 2022 r. dla Agencji pracowało również 84 pracowników kontraktowych i 13 oddelegowanych ekspertów krajowych; odnotowuje, że w latach 2021–2023 plan zatrudnienia zatwierdzony w ramach budżetu Unii zwiększono o 25 pracowników zatrudnionych na czas określony i 14 pracowników kontraktowych w celu realizacji nowych zadań związanych z naukowym komitetem doradczym ds. zmiany klimatu oraz z przepisami dotyczącymi LULUCF, Seveso i odbudowy zasobów przyrodniczych;
14. ubolewa z powodu braku równowagi płci wśród członków kadry kierowniczej wyższego szczebla Agencji, gdzie sześć stanowisk z dziewięciu (67 %) zajmują mężczyźni; z zadowoleniem odnotowuje równowagę płci w zarządzie Agencji, gdzie 18 z 36 osób (50 %) to mężczyźni; odnotowuje równowagę płci wśród całego personelu Agencji, gdzie 118 z 221 pracowników (53 %) to kobiety; zwraca się do Agencji, aby w przyszłości zapewniła równowagę płci na szczeblu kadry kierowniczej wyższego szczebla; zauważa, że Agencja nie przyjęła Karty różnorodności i włączenia społecznego, i zachęca Agencję do jej przyjęcia oraz do aktywnego udziału w inicjatywach promujących różnorodność i włączenie społeczne w miejscu pracy;
15. wyraża zaniepokojenie z powodu braku równowagi geograficznej wśród kadry kierowniczej wyższego i średniego szczebla Agencji, w której brakuje przedstawicieli z Europy Środkowej i Wschodniej; nalega na wprowadzenie usprawnień; zwraca się do Agencji o przedstawienie organowi udzielającemu absolutorium sprawozdania na ten temat;
16. wyraża zadowolenie, że Agencja ma koordynatora ds. dobrostanu i przeprowadziła szeroko zakrojone prace nad podnoszeniem świadomości i ustanowieniem procedur dla pracowników powracających po długotrwałej nieobecności, a w razie potrzeby pracownicy otrzymują profesjonalną pomoc za pośrednictwem doradcy medycznego;
17. zauważa, że w celu zmniejszenia ryzyka wypalenia zawodowego Agencja wprowadziła wraz ze swoim świadczeniodawcą aplikację do monitorowania stresu (zwaną „Howdy”); odnotowuje, że pracownicy są zarejestrowani w tej aplikacji i regularnie zadaje się im szereg pytań w celu monitorowania poziomu stresu, a jeśli ich poziom stresu wzrasta, psycholog medyczny kontaktuje się z nimi w celu omówienia wyników; zauważa, że pracownicy mają prawo do maksymalnie trzech wizyt u psychologa świadczeniodawcy Agencji w celu pracy nad różnymi problemami; podkreśla, że wszystko to odbywa się anonimowo, a Agencji przekazywane są jedynie statystyki;
18. zauważa, że Agencja prowadzi politykę ochrony godności osoby i zapobiegania nękanii psychicznemu i molestowaniu seksualnemu, a wraz z innymi agencjami tworzy zespół zadaniowy złożony z zaufanych doradców; oczekuje na ich sprawozdanie i zalecenia; zauważa, że w 2022 r. nie zgłoszono żadnych przypadków molestowania ani nękania, i zachęca Agencję do kontynuowania i rozwijania prac mających na celu zapobieganie tym zjawiskom również w przyszłości;
19. zauważa z zaniepokojeniem, że mimo wieloletniego charakteru zadań Agencji istnieje nierównowaga pod względem liczby pracowników stałych i kontraktowych, a także liczby personelu operacyjnego w stosunku do personelu pomocniczego, co prowadzi do stałej potrzeby przekwalifikowania, a także do nadmiernego obciążenia naukowców pracą administracyjną; wzywa Agencję, by dokonała przeglądu swojej polityki kadrowej; uważa, że biorąc pod uwagę znaczny wzrost obciążenia pracą oraz aby właściwie wykonywać zadania związane z celami Unii dotyczącymi m.in. neutralności klimatycznej, gospodarki o obiegu zamkniętym i odbudowy zasobów przyrodniczych, liczba pracowników Agencji powinna nadal znacznie wzrastać w nadchodzących latach;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

20. przypomina, że członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla i członkowie zarządu powinni przedstawiać deklarację interesów, którą należy publikować na stronie internetowej Agencji; zauważa, że w ramach dialogu na temat rozwoju kariery zawodowej członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla powinni aktualizować informacje na temat konfliktu interesów na podstawie oświadczenia własnego (w ramach samooceny), w którym dany członek kadry kierowniczej wyższego szczebla, jako pracownik, powinien określić, czy podjął lub planuje podjąć nowe zobowiązania lub działania, które mogłyby prowadzić do potencjalnego konfliktu interesów; zauważa, że przy finalizowaniu planu rozwoju kariery odpowiedni przełożony powinien przedstawić własną ocenę kwestii konfliktu interesów; odnotowuje, że w 2022 r. nie stwierdzono przypadków konfliktu interesów;

21. zauważa, że Agencja nadal monitoruje przedłożone życiorysy i deklaracje interesów członków zarządu i kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz że są one publikowane na jej stronie internetowej;
22. odnotowuje, że zgodnie z uwagami dotyczącymi działań następczych w związku z absolutorium za 2021 r. Agencja przeprowadza przegląd swojej polityki w zakresie zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi, aby ocenić jej przydatność i adekwatność zgodnie z podejściem opartym na analizie ryzyka; zauważa, że w ramach tego przeglądu Agencja rozważy swoje mechanizmy kontroli wewnętrznej i antykorupcyjne oraz wprowadzi dostosowania w razie stwierdzonych luk; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o wynikach tej oceny;
23. docenia wysiłki, jakie Agencja podjęła w celu poprawy swojej widoczności; jest zdania, że można jeszcze poprawić jej widoczność w mediach, internecie i mediach społecznościowych, aby uświadomić obywatelom, na czym polega praca Agencji i jakie są zagrożenia dla środowiska;

Kontrola wewnętrzna

24. zauważa, że w 2022 r. Agencja kontynuowała prace nad zmianami strukturalnymi w swoich metodach pracy, rozpoczętymi w 2021 r.; odnotowuje, że po wprowadzeniu zmian pełna uwaga zostanie zwrócona na aktualizację dokumentacji procedur, co wyeliminuje niedociągnięcia stwierdzone w ramach kontroli wewnętrznej Agencji; zauważa, że podejście Agencji do zarządzania ryzykiem jest częściowo właściwe, ponieważ identyfikuje ona i analizuje ryzyko w całej organizacji, ale systematyczne identyfikacja, ocena i monitorowanie ryzyka na poziomie grupy projektowej były ograniczone;
25. zauważa, że działania kontrolne mające na celu ograniczenie ryzyka są również częściowo właściwe, ponieważ są przestarzałe ze względu na zmiany strukturalne wprowadzone w 2022 r.; zauważa, że polityka dotycząca Europejskiego Centrum Tematycznego i polityka w zakresie dotacji jest również przestarzała, a to z uwagi na zmianę struktury weryfikacji wprowadzoną w 2022 r.; plany ciągłości działania są opracowane i były skutecznie wykorzystane podczas kryzysów, ale przewidziane w nich środki są rozproszone w różnych dokumentach i nie zostały zaktualizowane w celu odzwierciedlenia nowych sposobów pracy; wzywa Agencję, aby poinformowała organ udzielający absolutorium o środkach przyjętych w celu zaktualizowania dokumentacji procedur;

Inne uwagi

26. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że we wrześniu 2022 r. właściwy organ z powodzeniem przedłużył na kolejny rok rejestrację Agencji w unijnym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS); na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa z zadowoleniem, że Agencja należy do tych agencji, które publikują roczną deklarację środowiskową;
27. wyraża uznanie dla Agencji za to, że w 2022 r. starała się zapewnić sobie widoczność publiczną i być obecną w internecie: opracowała na przykład interaktywną cyfrową publikację instytucjonalną „EEA 2021 – rok w skrócie”, aby wyjaśnić, jakim podmiotem jest Agencja i co robi, a także przygotowała bieżący wieloletni projekt internetowy, który zaowocował w 2022 r. kluczowymi elementami, wśród których można wymienić ukierunkowaną na użytkownika logikę nawigacji i aktualizację treści we wszystkich kluczowych obszarach wiedzy w oparciu o intensywną analizę użytkowników;
28. wyraża uznanie dla Agencji za udział w pracach specjalnej grupy zadaniowej mającej na celu zebranie wiedzy, ekspertyzy i danych na potrzeby mapowania wpływu na środowisko niczym niesprowokowanego i nieuzasadnionego ataku Rosji na Ukrainę;
29. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 11 kwietnia 2024 r. ⁽²⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2024)0280.